

TEMA 57. APROFITAMENT I DESTRUCCIÓ DE CADÀVERS, COMISSOS I SUBPRODUCTES D'ORIGEN ANIMAL. LEGISLACIÓ **Xavier Fàbregas** **30/5/00**

Normativa

Llei (1952) i Reglament d'Epizooties (1955) -> capítol 25

Decret 173/86 d'ordenació sanitària de les indústries d'aprofitament de subproductes d'origen animal, decomissos i cadàvers d'animals

RD 2224/93 sobre normes sanitàries de eliminació i transformació d'animals morts i desperdicis d'origen animal i protecció enfront d'agents patògens en pinsos d'origen animal (incorpora Dir 90/667/CEE i Dec 92/562)

Tota la Leg relacionada amb la protecció contra la EEB i relativa a la transformació de desperdicis animals.

A destacar la més important:

- *Dec 92/562/CEE sistemes alternatius de tractament tèrmic*
- *Dec 97/534 prohibició d'ús dels MER en relació a les ETT*
- *Orden 10/5/99) Mesures cautelars de protecció enfront les EETs de rumugants (modificada per Orden 22/7/99 que ha estat corregida per Orden 30/9/99)*
- *Dec 1999/534/CE per la que s'estableixen mesures aplicables a la transformació de determinats desperdicis animals per la protecció contra les EETs i per la que es modifica la Dec 97/735/CE.*

Llei 3/1998 de la intervenció integral de l'administració ambiental

Decret 136/1999 pel qual s'aprova el reglament general de desplegament de la llei 3/1998

Introducció

El sector de producció i de transformació d'animals vius per sacrifici en canals, carns i productes (explotacions ramaderes, escorxadors, sales de desfer, indústries càrniques i indústries relacionades) i també els punts de venda de carn, generen una quantitat important de residus especials, valoritzables o no: desde fems i animals morts fins a decomissos i subproductes (greixos, ossos, etc). El sector de la pesca i de l'aqüicultura s'inclou també, com a generador d'aquest tipus de residus. Aquests residus tenen implicacions en la sanitat animal i la salut pública i en el medi ambient i en la economia pel cost de la seva gestió i tractament. La aparició de la EEB ha suposat per motius de sanitat animal i de salut pública, un trasbals radical en la gestió i en les tècnologies d'aprofitament de tots aquests residus.

Actualment, en la pràctica, en aquests àmbits econòmics, es generen residus que es poden classificar en 3 tipus, segons la seva perillositat sanitària:

- Material de baix risc: es tracten en indústries de baix risc. Es poden també incinerar o enterrar.
- Material d'alt risc: es tracten en indústries d'alt risc. Es poden també incinerar o enterrar.
- MER: s'han de colorejar, incinerar y/o desnaturalitzar i gestionar les cendres.

A Catalunya, les competències sobre aquests productes depenen del:

- DARP: autoritzacions i registres i control veterinari (Servei de Sanitat Animal)
- D Medi Ambient:

Junta de Residus. Gestió: altes productes, còdis, butlletins, contractes, fitxes accept, fulls seguiment.

Òrgan ambiental: efectuarà informes, llicències i autoritzacions ambientals per la intervenció administrativa en aquestes activitats, en funció de la capacitat dels establiments, segons regula la **Llei**

3/1998 de la intervenció integral de l'administració ambiental i el Decret 136/1999 pel qual s'aprova el reglament general de desplegament de la llei 3/1998

A Catalunya, la principal normativa sobre aquests productes són les dues següents. Es destaquen d'elles els aspectes més importants.

Decret 173/86 d'ordenació sanitària de les indústries d'aprofitament de subproductes d'origen animal, decomissos i cadàvers d'animals

- Ubicació
- Registre a la DGPIAA
- Emmagatzematge, transport i neteja i desinfecció
- Higiene de les indústries i establiments
- Documentació
 - Llibre de registre d'entrades
 - Document de trasllat especial
- Inspeccions del Servei de Sanitat Animal

RD 2224/93 sobre normes sanitàries d'eliminació i transformació d'animals morts i desperdicis d'origen animal i protecció enfront d'agents patògens en pinsos d'origen animal (incorpora Dir 90/667/CEE i Dec 92/562)

Incorpora *Dir 90/667/CEE, Dir 92/118/CEE i Dec 92/562/CEE*

Regula:

- L'eliminació i transformació d'animals morts i deixalles d'origen animal no destinades al consum humà
- La posta en el mercat d'aquests productes
- La prod de farines animals de carns o peixos i greixos mitjançant mètodes que impedeixin la presència d'agents patògens en els pinsos

Def:

- Alim per an Cia
- Prod tècnics o farmac

Matèries primeres:

- Matèries d'alt risc: els animals morts i desperdicis d'origen animal que representen un greu risc per a la salut de les persones o dels animals
- Matèries de baix risc: els animals morts i desperdicis d'origen animal que no presentin un greu risc per a la salut de les persones o dels animals

S'han de tractar respectivament, en plantes de transformació:

- d'alt risc: d'animals morts i deixalles amb finalitat destruir ag patògens per elab pinsos
- de baix risc per obtenció de farines de carn o peix i greixos per elab de pinsos

però es podran incinerar o enterrar en alguns casos.

Controls i inspeccions en pl de transf A/B risc:

Els òrgans competents de les CCAA adoptaran les mesures necessàries perquè sota la responsabilitat dels empresaris i propietaris de les fàbriques de transformació de mat d'alt i baix risc:

- Es determini i controlin els PC de les plantes de transf.

- Es faci presa de mostres per comprovar les normes microbiològiques i la absència de residus físico-químics
- Es crein i conservin 2 anys els Registres dels controls
- Es crei un sistema de traçabilitat de la partida expedida i el moment de producció

El propietari notificarà els resultats + , investigarà el problema i gestionarà les partides sospitoses.

Els òrgans competents de les CCAA:

- Portaran a terme periòdicament inspeccions i controls aleatoris.
- Elaboraran una llista d'establiments autoritzats

En aquest RD apareix el **RD 1316/92 pel qual s'estableixen els controls veterinaris i zootècnics aplicables en els intercanvis intracomunitaris de determinats animals vius i productes per la realització del mercat interior**. Estableix, per garantir els controls:

- Que els productes transformats obtinguts a partir de matèries d'alt i baix risc han de complir els requisits de l'Annex IV Proteïnes animals elaborades
- Els productes transformats de les matèries primeres A/B risc destinades a ser tractades en un establiment designat en altre EM, aniran acompanyats per:
 - Doc comercial amb especificacions: trat/si té prot Ru
 - Certif Vet amb específic: met trat, result Salm, si té prot Ru

Annex I Requisits d'higiene per la recollida i el transport d'animals morts i desperdicis animals:

- Recipients i vehicles
- Amb lones i nets
- Control circulació matèries alt risc: Registres i precintes
- "No apte consum humà"

Annex II Requisits d'higiene per les plantes de transformació d'animals morts i desperdicis d'origen animals(d'A/B risc):

- Requisits d'autorització
 - locals i instal.lacions
 - neteja i desinfecció contenidors i vehicles
 - Sist evacuació aigües residuals segons normes higiene
 - laboratori
- Requisits d'higiene de les operacions
 - Tractament MP a 133°C/mín 20'/3 bar/50mm *****
 - Registre i conservació de dades dels PCC de normes microb i altres:
 - Tam partíc
 - Tª crítica
 - T absolut
 - Curva Pr
 - v alim MP
 - v reciclat greix
- Requisits dels productes després de la transformació

- En producte acabat, després del tractament: absència de Cl perfringens/1 gr
- En producte acabat, en /després emmagatzematge: absència Salmonella/25 gr

Enterobacteriaceae 2 mostres entre valor m yM

Annex III Sistemes alternatius de tractament tèrmic per a la transformació del material d'alt risc (tb de B risc)
Tracta del diferents processos tècnics i del seus PCC

Annex IV Proteïnes animals elaborades (aparece así mismo como **Cap IV de RD 2551/94**)

Estableix :

- les condicions per al comerç intracomunitari, les importacions de tercers països i els intercanvis i importacions de farina de carn i farina d'ossos
- el control per mostreig aleatori dels productes a granel
- L'arxiu dels resultats
- Les mesures a prendre en cas de resultat + de salmonelles en una partida

Actualment, pel que fa a les mesures aplicables a la transformació de desperdicis animals en relació a les EETs, incorporada la Decisió 92/562/CEE pel **RD 2224/93**, existeixen altres normatives d'aplicació:

- **Dec 97/534 prohibició d'ús dels MER en relació a les EETs**

MER: crani, cervell, ulls, medulla espinal, amígdales de B/O/C de + 12mesos edat i melsa de O/C

Queda prohibit: ús de MER per a qualsevol finalitat.

Fer CRM de columna vertebral de B/O/C

Després de separar els MER de l'animal, s'han de tenir i:

- destruir-se per incineració o
- tractar-se i incinerar-se o enterrar-se o cremar-se o eliminar-se adequadament

Queda prohibida la importació de MER a la comunitat

Per importar POA destinats a l'alimentació animal ha d'anar amb un Certificat de procedència i de tractament de processat i d'una declaració de la AC del país de producció que digui que no té MER ni CRM de B/O/C

Aquesta decisió es complementa amb la **Orden 10/5/99) de mesures cautelars de protecció enfront les EETs de remugants (modificada per Orden 22/7/99 que ha estat corregida per Orden 30/9/99)**, que ha estat molt discutida pel sector d'escorxadors, i que estableix actualment una serie d'excepcions a la retirada de la columna vertebral en funció de la correcte identificació i documentació del bestiar i de la Certificació Oficial sobre l'origen del bestiar.

Dec 1999/534/CE per la que s'estableixen mesures aplicables a la transformació de determinats desperdicis animals per la protecció contra les EETs i per la que es modifica la Dec 97/735/CE.

Aquesta decisió es important perque estableix el procediment per comprovar l'eficàcia dels tractaments a utilitzar per la transformació de desperdicis animals.

- S'aplicarà a la transformació de desperdicis de mamífers d'alt i baix risc de l'àmbit de la Dir 90/667/CEE, inclosos els subproductes de mamífers no destinats al consum humà procedents de la elaboració de productes destinats al consum humà.

- No s'aplicarà a la transformació de productes per a “usos especials”, ni a la producció de greixos extrets derivats de desperdicis de remugants, si es transformarà per mètode que compleixi Annexe II o si es pot garantir que no entrarà en la cadena humana o animal. Annexe II:
 - Transesterificació o hidròlisi (en determinades condicions)
 - Saponificació con NaOH 12 M
- EEMM vetllaran per que els establiments que s'autoritzin segons la Dir 90/667/CEE:
 - Operin d'acord amb les condicions de l'Annexe I: Requisits mínims de transformació de desperdicis animals: Son els de *****. Pot fer-se per sist continu o discontinu
 - Es validin d'acord amb els procediments de l'Annexe III. Procediments de validació de les fàbriques de transformació de desperdicis de mamífers: tindran en compte com a mínim els **indicadors**:
 - Diagrama de fluxe
 - Identificació PCC
 - Requisits Annexe I
 - Verificació compliment Annexe I:
 - Dimensió partícules. En sist continus i discontinus
 - T^a, presió, temps i velocitat de transformació (únicament per al sistema continu)

El material de medicació i control s'ha de calibra mínim 1 cop/any

Els procediments de validació es repetiran periòdicament o quan la AC ho consideri o cada vegada que el procés experimenti una alteració